

Dosarul nr. 2ra-732/20

Prima instanță: Judecătoria Edineț sediul Briceni (jud. P. Hilotii)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

ÎNCHEIERE

20 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Leonid Dornean, reprezentat de avocatul Igor Țurcanu

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Leonid Dornean împotriva Lidiei Dornean cu privire la repararea prejudiciului material și prejudiciului moral

împotriva deciziei din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de Leonid Dornean și menținută hotărârea din 3 iunie 2019 a Judecătoriei Edineț sediul Briceni, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 16 aprilie 2019, Leonid Dornean a depus cerere de chemare în judecată împotriva Lidiei Dornean cu privire la repararea prejudiciului material și prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat că la 16 august 2005, Lidia Dornean s-a adresat în judecată împotriva lui cu o acțiune privind partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie, repararea prejudiciului material și prejudiciului moral.

La 1 august 2007, a înaintat o cerere reconvențională împotriva Lidiei Dornean privind partajarea bunurilor în devălmășie, instalarea în casă și înlăturarea obstacolelor, repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată.

A menționat că Lidia Dornean, cu ajutorul copiilor comuni, l-au alungat din gospodărie și au creat obstacole în folosirea locuinței.

Prin hotărârea din 3 martie 2014 a Judecătoriei Edineț, a fost efectuat partajul averii comune al soților Dornean și totodată a fost hotărât de a-l instala pe el în camerele 1, 7, 8 și 9 din casa de locuit (Lit. A) din sat. XXXXX r-nul XXXXX și obligată Lidia Dornean de a nu-i pune obstacole în realizarea dreptului de proprietate asupra acestui bun, iar prin decizia din 18 decembrie 2014 a Curții de Apel Bălți, a fost definitiv rezolvat litigiul dintre ei privind partajul bunurilor comune proprietate

comună în devălmășie, inclusiv a fost menținută dispoziția primei instanțe de instalare a lui în casa de locuit și obligația Lidiei Dornean de a nu-i pune obstacole în realizarea dreptului de proprietate.

Astfel, prin hotărârile menționate a fost stabilit de către instanțele judiciare faptul încălcării de către Lidia Dornean a dreptului lui de proprietate asupra imobilului - casă de locuit și obstacolele în realizarea dreptului de proprietate asupra casei de locuit.

A relatat că la 25 octombrie 2016, a înaintat o cerere de executare silită a hotărârii din 3 martie 2014 a Judecătoriei Edineț și a solicitat ca să fie instalat în casă de locuit în camera 1, 7, 8 și 9 și obligarea Lidiei Dornean de a nu-i pune obstacole.

Conform procesului-verbal privind instalarea în spațiul locativ din 18 noiembrie 2016, întocmit de executorul judecătoresc Marcela Bordeianu, a fost executată hotărârea din 3 martie 2014 a Judecătoriei Edineț, în partea ce ține de instalarea lui în casa de locuit ce îi aparține cu drept de proprietate.

Conform procesului-verbal privind efectuarea unor acte obligatorii din 22 noiembrie 2016, executorul judecătoresc Marcela Bordeianu a constatat că în camere lipsesc plafoanele, în camera 8 două ochiuri de sticlă sunt crăpate, în odaia 7 tapetele de la trei pereți sunt jupite parțial.

Conform actului din 10 iulie 2017 nr. 291 din 11 iulie 2017, efectuat în baza dispoziției Primăriei sat. Trinca nr. 29 din 4 iulie 2017, a fost stabilit că pe perete este montată țeava conductei de gaz cu lungimea de 2 m vertical și 3,5 m orizontal și contorul de gaz, pe perete din afară sunt 6 găuri cu diametrul de 1,5 cm și adâncimea în perete de 4 cm 4 găuri și adâncimea de 6 cm 2 găuri, unde inițial a fost montată conducta de gaz, în perete este o țeavă de gaz unde inițial a fost montată conducta de gaz, țeava este tăiată în rând cu peretele, la o fereastră pe partea din afară este ridicat un ochi de sticlă cu mărimea de 1,05 m x 0,40 m, la streșină de afară este o gaură cu diametrul 0,09 m-0,17 m, în prima cameră la sobă sunt dezlipite și lipsesc 14 plite, în a doua cameră la două ferestre sunt crăpate câte un ochi de sticlă cu mărimea de 1,05 m x 0,40 m, de pe perete este dezlipit tapetele pe o porțiune de 0,9 m x 0,15 m, în camera a treia de pe perete este dezlipit tapetele pe următoarele porțiuni: 1,10 m x 2,10 m, 0,48 m x 2,0 m, 0,24 m x 1,5 m, 0,24 m x 1,0 m, 0,54 m x 0,9 m, 0,55 m x 1,55 m, 0,54 m x 0,3 m.

Conform actului de constatare nr. 990 din 8 august 2018 se confirmă că în podul casei de locuit care îi aparține, lipsește cablul electric, prin care era conectată la rețeaua electrică iluminarea și prizele din casă.

Conform devizului local la prețurile curente din 2017 este necesar de efectuat pentru restabilirea bunului deteriorat, adică instalarea tapetelor pe bază de poliesteri, inclusiv montarea baghetelor aplicate pe pereți gletuți, lucrări și cheltuieli în sumă de 9 622 de lei.

În vederea executării hotărârii din 3 martie 2014 a Judecătoriei Edineț, prin care a fost obligat de a instala un perete despărțitor la mijlocul verandei lit. a la distanța de 4,3 m, la 22 noiembrie 2016, împreună cu Vasile Odagiu au început să efectueze lucrările menționate, dar din cauza comportamentului ilegal al Lidiei Dornean, Suzanei Dornean și Sorinei Dornean lucrările nu au mai fost finisate și

betonul pregătit pentru instalarea peretelui despărțitor a fost deteriorat, deoarece s-a împietrit.

A menționat că a sesizat Inspectoratul de Poliție Edineț, astfel, Lidia Dornean, Suzana Dornean și Sorina Dornean au fost atrase la răspundere contravențională conform art. 69 Cod contravențional.

La fel, a indicat că prin scrisoare nr. 8222, Inspectoratul de Poliție Edineț i-a explicat că pentru restituirea prejudiciului moral și material survenit în urma acțiunilor persoanelor menționate este în drept de a se adresa în instanța de judecată.

A precizat că potrivit informației SRL „Dimigor Org” SRL, solicitate în baza demersului nr. 90 din 18 octombrie 2018, costul unui sac de ciment marca 500 este de 500 de lei, iar a unui sac de nisip de 15 lei.

La 22 noiembrie 2016, au fost pierduți trei saci de ciment și cincisprezece saci de nisip, în sumă totală de 393 de lei.

Conform informației SRL „Dimigor Org” SRL un corp de iluminat costă 280 de lei, o lampă costă 72 de lei, în așa fel, costul a 7 corpuri de iluminat constituie 1 820 de lei, iar a 14 lampe – 1 008 de lei.

A evidențiat că prin ordinul de încasare a numeralului nr. 1 din 19 martie 2019, se atestă plata în mărime de 3 517 de lei, pentru proiectarea lucrărilor necesare pentru reinstalarea utilajului electric.

Conform devizului de cheltuieli lucrările de proiectare costă 3 507,90 de lei, lucrările profilactice și testare și măsurări costă 2 827,81 de lei, lucrările de montaj electric costă 21 394,2 de lei, în total 27 729,51 de lei.

A precizat că a suportat cheltuieli de transport pentru deplasări în ședințele de judecată și pentru pregătirea acțiunii civile în mărime de 785 lei, iar pentru pregătirea documentelor, a suportat cheltuieli în sumă de 198 de lei pentru xerox.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art.1398 alin. (1), 1422 alin. (1), 1424 alin. (1) Cod civil.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul pârâtei a sumei de 30 567,51 de lei, compusă din suma de 1 820 de lei - costul a 7 corpuri de iluminat, suma de 1 008 de lei - costul a 14 lampe de iluminat, suma de 3 517,90 de lei - costul pentru proiectare, suma de 2 827,81 de lei - costul pentru lucrările profilactice și testare, măsurări necesare, suma de 21 394,2 lei - costul lucrărilor de montaj electric, a sumei de 40 de lei costul certificatului de urbanism pentru proiectare, a sumei de 9 622 de lei pentru reparația camerei, a sumei de 393 de lei costul materialelor de construcție care au fost pierdute, a cheltuielilor de transport, care au fost suportate în sumă de 785 de lei, a cheltuielilor pentru pregătirea documentelor la xerox în mărime de 198 de lei, a prejudiciului moral în mărime de 20 000 de lei, precum și a cheltuielilor de judecată, inclusiv pentru asistența juridică.

Pe parcursul examinării cauzei, Leonid Dornean a depus o cerere suplimentară, prin care a solicitat suplimentar încasarea de la Lidia Dornean a cheltuielilor de judecată și anume, pentru transport, în total, în sumă de 1 030 de lei, pentru xerox, în total, în sumă de 206 de lei și pentru asistența juridică acordată în mărime de 3 100 de lei.

Ptin hotărârea din 3 iunie 2019 a Judecătorei Edineț sediul Briceni, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Leonid Dornean și menținută hotărârea primei instanțe.

Prima instanță și instanța de apel au stabilit că lipsesc cu desăvârșire elementele de bază a componentei delictuale și anume, vinovăția persoanei indicate drept parte pârâtă în proces, fapta ilicită și raportul causal dintre fapta ilicită și urmările prejudiciabile produse, menționate de Leonid Dornean ce ar determina cauzarea prejudiciului invocat de acesta, or asemenea nu au fost dovedite a fi comise cu certitudine de către Lidia Dornean.

Astfel, instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut că procesul-verbal privind efectuarea unor acte obligatorii din 22 noiembrie 2016, întocmit de către executorul judecătoresc Marcela Bordeianu, actul din 10 iulie 2017 și actul de constatare din 8 august 2018 întocmite de comisia Consiliului local Trinca, nu identifică făptașul, dar indică doar asupra stărilor de fapt, de deteriorare, stabilite la momentul cercetării, dar nu și cauza și făptuitorul.

Totodată, instanțele de judecată ierarhic inferioare au constatat că Lidia Dornean a fost atrasă la răspundere contravențională în baza art. 69 alin. (1) Cod contravențional, pentru injurie și nicidecum pentru deteriorarea sau sustragerea bunurilor lui Leonid Dornean, iar în cazul din speță, repararea prejudiciului se cere anume pentru cauzarea de daune bunurilor imobile și mobile adjuocate pârâtului în urma procesului civil de partaj.

Cu referire la cerința de reparare a prejudiciului moral de către Lidia Dornean instanțele de judecată ierarhic inferioare au conchis că această pretenție din acțiune nu a fost nici justificată și nici probată, fiind lipsită de temei legal.

La 4 februarie 2020, prin intermediul Oficiului Poștal, Leonid Dornean, reprezentat de avocatul Igor Țurcanu a declarat recurs împotriva deciziei din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel din motivul că erorile judiciare nu pot fi corectate de instanța de recurs.

În motivarea recursului a invocat că în fața instanței de apel a fost explicit ridicată chestiunea că prima instanță incorect a aplicat dreptul material, or în motivarea acțiunii a invocat prevederile art. 1398 alin. (1) Cod civil, în redacția veche, nu sub aspectul reparării prejudiciului prin prisma reparării prejudiciului ca urmare a contravenției, dar sub aspectul civil de apărare a dreptului de proprietate prevăzut de normele art. 374 - 376 Cod civil, în redacție veche.

A precizat că în cauzele civile ce decurg din repararea prejudiciului cauzat prin contravenție, reclamantul este scutit de la plata taxei de stat de drept. Din materialele cauzei rezultă că prima instanță nu a pus la primirea cererii de chemare în judecată chestiunea eliberării de la plata taxei de stat și nu a emis niciun fel de încheiere, nici de admitere a solicitării de eliberare de la plata taxei de stat, nici de respingere, astfel procesul civil în instanță este lovit de un viciu fundamental.

Așadar, prima instanță, în mod arbitrar, ignorând dreptul material invocat în cererea de chemare în judecată, a stabilit incorect raportul juridic între părți ca

repararea prejudiciului cauzat prin contravenție și a ignorat art. 374 - 376 Cod civil, în redacție veche, invocate de el și care indică că revendicările lui se bazează pe normele ce țin de apărarea dreptului de proprietate.

La fel, prima instanță nu a luat în considerație prevederile art. 374 alin. (1) Cod civil, în redacție veche și a desconsiderat și prevederile art. 374 alin. (3) Cod civil, în redacție veche.

A subliniat că a înaintat o acțiune civilă ce ține de credința rea a intimatei și care derivă din circumstanțe de fapt pe care instanța de judecată urma să le accepte și care nu necesită dovedirea lor, deoarece ele au fost stabilite prin hotărâre judecătorească irevocabilă.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au luat în considerație faptul că potrivit Codului de executare, procesele-verbale ale executorului judecătoresc pot fi contestate în modul stabilit de lege și pe procesul-verbal în cauză sunt aplicate semnăturile atât a lui, cât și a Lidiei Dornean, cea din urmă trebuia să conteste sau să exprime careva dezacord, cel puțin, cu cele constatate de executorul judecătoresc.

Din partea motivată a deciziei instanței de apel se vede clar că dânsul nu a fost auzit, deoarece Curtea de Apel nu a menționat și nu a explicat de ce argumentele din apel cu privire la dreptul material care urmează a fi aplicat sunt respinse.

Instanța de apel a continuat, ca și prima instanță, să examineze cauza conform dreptului material ce reglementează repararea prejudiciului cauzat prin contravenție, și a neglijat dreptul material invocat de el ce reglementează apărarea dreptului de proprietate.

La 24 martie 2020, în adresa intimatei Lidia Dornean a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Leonid Dornean, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 183), corespondența menționată fiind restituită de către Oficiul Poștal cu mențiunea „refuzat” (f. d. 184).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimata să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 2 decembrie 2019, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 151), fiind recepționată de către recurent la 5 decembrie 2019, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 152).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 4 februarie 2020 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Leonid Dornean, reprezentat de avocatul Igor Țurcanu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Leonid Dornean, reprezentat de avocatul Igor Țurcanu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția

Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Leonid Dornean, reprezentat de avocatul Igor Țurcanu urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Leonid Dornean, reprezentat de avocatul Igor Țurcanu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Galina Stratulat

Nicolae Craiu